

Beslissing klachtencommissie

inzake klacht van de heer X

Klacht : 20210811/027
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
Datum binnenkomst klacht : 11 augustus 2021
Datum hoorzitting : 20 september 2021
Datum beslissing : 21 september 2021
Datum gemotiveerde beslissing : 1 oktober 2021

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 11 augustus 2021
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 14 september 2021

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift d.d. 11 augustus 2021 van de heer X, hierna te noemen klager. Verweerder, de heer A, psychiater, heeft op 14 september 2021 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 20 september 2021 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:*
- *notulist:*
- *klager:* de heer X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* de heer A, psychiater, die zich in deze heeft laten
bijstaan door mevrouw B, SPV

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over de verplichte overplaatsing naar Beschermd Wonen Haarsteeg.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende. Klager is op 9 augustus 2021 gedwongen overgeplaatst van de Medium Care te Vught naar Beschermd Wonen te Haarsteeg. Klager is het hier niet mee eens omdat hij zelfstandig in Den Bosch wil wonen. Hij wil geen bemoeienis meer van Reinier van Arkel en is van mening dat Reinier van Arkel niets over hem te zeggen heeft. Als de klacht door de klachtencommissie gegrond wordt verklaard, gaat hij de straat op en gaat hij kijken waar hij kan gaan wonen. Klager vindt eigen autonomie erg belangrijk; hij moet zijn eigen gang kunnen gaan. Klager heeft dit jaar veel stappen vooruitgezet en snapt niet waarom er steeds teruggerepen moet worden naar het verleden. Hij heeft zich voorafgaand aan de overplaatsing naar Haarsteeg erg onder druk voelen staan, heeft zich zorgen gemaakt om de relatie met zijn partner en over de vraag of al zijn spullen wel mee konden. Daarom vordert klager een schadevergoeding ter hoogte van € 100,-.

Verweerder geeft aan dat klager sinds juli 2020 verplicht opgenomen is binnen Reinier van Arkel. Reden van opname is een psychose met o.a. groothedenideeën. Klager is eind januari 2021 vanuit de forensische psychiatrische afdeling (FPA) overgeplaatst naar de Medium Care in het kader van herstel en het verwerven van meer zelfstandigheid. Echter de Medium Care is geen woonplek waar iemand langdurig kan verblijven, het is een opnameafdeling. Er is daarom met de gemeente, FPA, FACT en Ketenveldnorm uitgebreid gekeken naar andere woonmogelijkheden voor klager. Beschermd Wonen Haarsteeg bleef, in verband met de complexiteit van klager, als enige optie over. Klager kan op dit moment niet op zichzelf wonen. Klager ziet dit anders en is ervan overtuigd dat hij dat wel kan. Echter hij overschat zichzelf hierin. Uit het verleden blijkt dat klager dan zichzelf gaat verwaarlozen waardoor hij zo geen huis kan krijgen via de woningbouwcoöperatie of via andere projecten. Klager is bekend met forse overlast en agressieve gedragingen binnen de maatschappelijke opvang. Hij heeft geen ziekte-inzicht of besef waardoor hij geen hulp wil en alles afhoudt. Er is ook een Beschermd Wonen locatie in Den Bosch maar deze voldoet niet aan de faciliteiten die klager nodig heeft. Klager heeft ruimte nodig, zonder te veel mensen in zijn omgeving. Een plek waar hij, in verband met zijn rolstoelgebruik, gemakkelijk naar buiten kan. Er is veel geïnvesteerd hierin door diverse partijen en er is momenteel geen alternatief meer voor handen. Zelfstandig wonen wordt door verweerder gezien als een begrijpelijke wens, maar dit is totaal niet haalbaar. Bij Beschermd Wonen Haarsteeg is klager zelfstandig in zijn doen en laten, maar hij kan wel te allen tijde terugvallen op de begeleiding. Het is heel belangrijk dat er een vangnet voor klager is anders stijgt de stress en spanning snel. Zodra klager zonder begeleiding kan zal er gekeken worden wat nodig is.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 Procedurele waarborgen

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een zorgmachtiging. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;

De klachtencommissie wenst allereerst op te merken dat zij tijdens de hoorzitting geconstateerd heeft dat de klacht van klager in feite breder is; klager wil helemaal niet opgenomen worden of worden overgeplaatst. De klachtencommissie gaat hier echter niet over. De rechtbank heeft op 4 november 2020 bepaald dat klager bij wijze van verplichte zorg in een accommodatie opgenomen kan worden. Het is niet de bedoeling dat een klachtprocedure wordt gebruikt om de inhoud van de zorgmachtiging of (machtiging tot voortzetting van de) crisismaatregel te toetsen. De klachtencommissie beperkt de klacht van klager dan ook tot het zelfstandig besluit van verweerder om klager over te plaatsen naar Beschermd Wonen Haarsteeg.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel. Uit het dossier blijkt dat verweerder zich voorafgaande aan de beslissing tot verplichte zorg op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van klager en het voornemen om te besluiten tot verplichte zorg ook met klager besproken heeft. Verweerder heeft de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg tevens op schrift gesteld en voorzien van een uitgebreide motivering. Klager heeft deze beslissing van de geneesheer-directeur ontvangen waarin hij geïnformeerd wordt over de mogelijkheid een klacht in te dienen en de hulp van de patiëntenvertrouwenspersoon in te roepen. De beslissing gaat over de overplaatsing naar Haarsteeg. Hoewel dit een beschermd woonlocatie is, is deze locatie wel opgenomen in het openbaar locatieregister van de Wvvgz/Wzd. Dit betekent dat er vanuit deze locatie gedwongen zorg kan

¹ Indien van toepassing

worden toegepast. Haarsteeg is in dit register tevens aangemerkt als een locatie waar een patiënt gedwongen kan worden opgenomen.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvzggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende. Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van verweerder is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er sprake is van ernstig nadeel. Er is een aanzienlijk risico op ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang als klager niet is opgenomen binnen Haarsteeg. De verplichte zorg is proportioneel omdat klager anders gaat zwerven met alle gevolgen van dien. Klager gaat er qua zelfstandigheid zelfs op vooruit bij Beschermd Wonen Haarsteeg; de begeleiding is daar niet continu, maar wel indien nodig, aanwezig. De verplichte zorg is tevens subsidiair. Er is door verweerder - in samenwerking met andere partijen - zorgvuldig onderzoek gedaan naar alternatieven, echter Beschermd Wonen Haarsteeg bleef als enige optie over. Ontslag is geen optie omdat klager zichzelf dan zal verwaarlozen. Aan het doelmatigheidsvereiste is eveneens voldaan: Beschermd Wonen Haarsteeg kan als tussenstation gezien worden als opstap naar zelfstandig wonen. Er is reeds een positieve ontwikkeling waar te nemen, waarbij klager met kleine stapjes vooruitgaat. De opname binnen Haarsteeg lijkt dus een positief effect te hebben. Tot slot is aan het vereiste van veiligheid voldaan. De veiligheid wordt geborgd doordat de verplichte zorg wordt toegepast door deskundig personeel, die de effecten van de verplichte zorg kunnen monitoren.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager ongegrond. Het verzoek tot schadevergoeding wordt afgewezen.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.